

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ile Özelleştirme Sonucunda Doğabilecek İstihdamla İlgili Sorunların Çözülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameler Çıkarılması Amacıyla Yetki Verilmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11.5.1994 Sayı : 21931 Mükerrer)

Kanun No
3987

Kabul Tarihi
5.5.1994

Amaç

MADDE 1 - Bu Kanunun amacı,

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin, bunların muessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme bırımları ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının, sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait kuruluşlardaki payların, bunların iştiraklerindeki payları ile varlıklarının ve Devlet iştiraklerinin,

Genel ve katma bütçeli idarelerin, kamu iktisadî teşebbüslerinin, özelleştirme kapsamına alınması mümkün olan sair kurum, kuruluş ve teşebbüsler ile diğer kamu tüzelkişilerinin, gordukleri kamu hizmetleriyle doğrudan doğruya ilgili olmayan varlıklarının ve hazineye ait kamu paylarının, Özelleştirilmesine,

Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun kaldırılarak Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına donuştirulmesine, bunların kuruluş, görev, yetki ve denetlenme usullerinin berlenmesine, Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme dışındaki görev ve yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine, Özelleştirme Fonunun kurulması ile bu Fonun yönetim ve kullanım alanlarına, Kamu Ortaklığı Fonunun yönetim ve kullanım alanlarına, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmaları hususunda Hazine ve Dış Ticaret Musteşarlığının görev ve yetkileri ile ilgili olarak bu bağlamalarda gerekli düzenlemelerin yapılmasına,

Özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak -Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hukumleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hukum ve tasarrufu altında bulunan veya Hazinesinin mulkiyetinde olup özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan taşınmaz malların mulkiyetinin bu kuruluşlara devri ve/veya bunlar üzerinde bu kuruluşlar lehine mulkiyetin gayri aynı haklar tesisine,

Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan kamu personelinin ozluk ve sosyal haklarının düzenlenmesine ve kurumlararası nakillerine ve aynı kuruluşlarda hizmet akdiyle çalışanlardan özelleştirme veya yeniden yapılandırma sonucunda işsiz kalanlara malî ve sosyal haklar sağlanmasına, ve

Özelleştirme uygulamalarını kolaylaştırabilmek için Petrol Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin olarak, aşağıdaki maddelerle çizilen çerçeve dahilinde, rekabete dayalı serbest pıyasa ekonomisinin guçlendirilmesi, ekonominin verimliliğının yükseltilmesi, sermaye pıyasaasının geliştirilmesi ve kamu kesiminin finansman ihtiyacının azaltılması için düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hukmünde kararnameler çıkarma yetkisi vermektedir

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname,

- A. a) Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile bunlara ait müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının;
- b) Kamu İktisadî Teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî amaçlı kuruluşlardaki kamu payları ile bunların varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarının;
- c) Diğer Devlet iştiraklerindeki kamu payları ile Hazineye ait payların;
- d) Bu maddenin (A) bendinin (a), (b) ve (c) altbentleri kapsamına girmeyen -mahallî idareler hariç- diğer kamu tüzelkişilerinin iştiraklerindeki kamu paylarının;
- e) Genel ve Katma Bütçeli İdareler ile yukarıdaki altbentlerde belirtilen kurum, kuruluş, teşebbüsler ile -mahallî idareler hariç- diğer bütün kamu tüzelkişilerinin gördükleri kamu hizmetleri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan -hangi isim altında olursa olsun dinlenme, oturma ve sosyal tesisleri dahil- varlıklarının

herhangi bir şekilde satılması, kiralanması, işletme hakkının devredilmesi, mülkiyetin gayri aynî hakların tesis edilmesi ve işin gereğine uygun sair aktitler yoluyla devredilmesi suretiyle özelleştirilmesine;

f) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar tarafından kullanılan -Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki veya Hazine mülkiyetindeki taşınmaz malların mülkiyetinin özelleştirme kapsamındaki ilgili kuruluşlara devrine ve/veya bu mallar üzerinde aynı kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri aynî haklar tesisine; ve bu taşınmaz malların mülkiyetinin devrinde ve/veya bunlar üzerinde mülkiyetin gayri aynî hakların tesisinde, sırf özelleştirme uygulaması vesilesiyle genel değerlendirme unsurlarının tespiti sırasında dikkate alınmak kaydıyla, 4 Kasım 1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunundaki kıymet takdiri esasları göz önünde tutularak Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca belirlenecek bedele göre özelleştirme yapılmasına; bunun mümkün olmayacağına tespiti halinde özelleştirmenin uygun bir fiyat üzerinden yapılabilmesine;

g) Özelleştirme kapsamına alınan, özelleştirilen, faaliyeti durdurulan, küçültülen, kapatılan veya tasfiye edilen yahut yeniden yapılandırılmadan ötürü istihdam yapısı değişen kuruluşlarda çalışan 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin ve 22 Ocak 1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil suretiyle istihdamlarına ve bu amaçla kullanılmak üzere gerekli kadroların ihdasına, özlük ve sosyal haklarının ilgilendirileceği personel rejimine ilişkin usul ve esaslarla sınırlı kalması ve kazanılmış hakların saklı tutulması kaydıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasına

ilişkin olarak,

28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve bu Kanunun 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ile 8 Haziran 1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümlerinde, 13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde değişiklik yapılmasına;

B. a) Özelleştirme işlemlerinden sağlanacak gelirlerin ve intikal edebilecek sair meblağların toplanacağı Özelleştirme Fonunun aşağıda (b) altbendinde sözü geçen Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yönetiminde olmak üzere kurulmasına, bu Fonun gelirlerinin yüzde birini aşmamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir miktarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığının

bütçesinden yapılacak harcamalarda kullanılmasına ve adı geçen Fona kuruluşunu müteakip Kamu Ortaklığı Fonundan özelleştirmeden elde edilen meblağlar ve temettü gelirleri ile sınırlı kalmak üzere aktarma yapılmasına ve bu Fonun bu maddenin (C) bendinde gösterilen amaç yönünde yapılacak harcamalarda, -her türlü menkul kıymet alımları da dahil olmak üzere- özelleştirme işlemlerinin gerektirebileceği her türlü harcamalarda ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin her türlü harcamalarda kullanılmasına;

b) Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının, Başbakan'a bağlı kamu tüzelkişiliğine sahip Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesine, merkezî idare esaslarına göre hangi ana hizmet birimlerinden oluşacağına, Başkanlığa bağlı birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilere, Başkanlığın görevleri, yetkileri, teşkilatı ve kadrolarına, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına ait personelin, taşıt, menkul, gayrimenkul, araç, gereç, malzeme, döşeme ve demirbaşların Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilmesine ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelinin 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen tazminat dahil, özlük ve sosyal haklarının Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının personelinin tabi olduğu esaslar çerçevesinde düzenlenmesine ilişkin hususlara;

c) Başbakanın başkanlığında Başbakanın uygun göreceği üç Bakan ile Özelleştirme İdaresi Başkanının üye olarak yer alacakları Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına; özelleştirme kapsamına alma yetkisinin Özelleştirme Yüksek Kuruluna verilmesine; ancak, kamu iktisadî teşebbüsleri ile kamu iktisadî teşebbüsü statüsü dışında kalıp sermayesinin tamamı Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî kuruluşlar için bu Kurulun verceği kararın Bakanlar Kurulu kararnamesiyle onaylanarak yürürlüğe girmesine; bu maddenin (A) bendine göre yapılacak özelleştirme kapsamındaki nihai devir işlemlerinin' adı geçen Yüksek Kurul tarafından onaylanmakla yürürlüğe girmesine ve özelleştirilecek kuruluşların devredileceği özel hukuk kişilerinin sermayesi içinde muhafaza edilmesinde millî güvenliğin veya millî ekonominin işleyişinde millî yararın korunması için gereklyse zorunlu olacak Devlete ait azınlık paylarının miktarının ve bu payların devrin yapılacağı özel hukuk tüzelkişisinin yönetim kurulunda temsil edilmesi ile bu paylara dayanarak Devletin sahip olması gerekli imtiyazlı hakların Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenmesine

ilişkin olarak,

13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli cetveller ile 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve aynı kanunun 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 15 inci maddelerinde ve 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde;

C. Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet akdine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken bu kuruluşların özelleştirilmesi, özelleştirilmelerini sağlamak üzere verimli ve kârlı olarak çalıştırılabilmeleri için küçültülmesi veya faaliyetlerinin süreli veya süresiz olarak kısmen veya tamamen durdurulması; veyahut özelleştirilmeleri veya herhalde verimli ve kârlı olarak işletilmeleri mümkün olamayacaksa kapatılması veya tasfiye edilmesi veya yeniden yapılandırılması sonucunda hizmet akitlerinin tabi oldukları kanunlarda belirtilen haklı sebeplerle işçi veya işveren tarafından feshedilmesiyle işsiz kalanlara kanunlardan ve toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında iş kaybı tazminatı ödenmesi, yeni iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirilmesiyle ilgili hizmetlerin verilebilmesine ve söz konusu iş kaybı tazminatı miktarının tespiti ve ödeme esas ve usullerinin belirlenmesi ile bu bendin uygulanmasını sağlamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir kamu bankasında İş ve İşçi Bulma Kurumu adına açılacak bir hesaba Özelleştirme Fonundan kaynak aktarılmasına ve bu hesabın adı geçen Kurum tarafından kullanılmasına ve değerlendirilmesine ilişkin diğer hususlarda;

D. Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine dair 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunla Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına verilen görevlerin ve 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunla kurulan Kamu Ortaklığı Fonunun yönetiminin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına devredilmesine, bu Fonun kullanım alanlarına ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin işlemlerin bu Müsteşarlıkça yapılması hususlarında 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı, 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı ve 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunlar ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen 16 Nisan 1986 tarihli ve 3274 sayılı Kanunun 2 nci ve 9 uncu maddelerinde ve Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme uygulamalarına ilişkin hususlar dışındaki yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde ve 10 Ağustos 1993 tarihli ve 511 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde; ve

E. Özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi ve sermayelerinde kamu payları bulunanlar dahil olmak üzere özel hukuk tüzelkişilerine belge verilebilmesini sağlamak ve Kanunda tanınan kur garantisinin özelleştirilecek tesislerde uygulanmaması için 7 Mart 1954 tarihli ve 63 26 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı ve 116 ncı maddelerinde;

F. Bu Kanunla kurulması öngörülen Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Özelleştirme Fonunun Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi olmasına ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde

Yapılacak değişiklikleri

ve düzenlemeleri kapsar.

İlkeler

MADDE 3. - Bakanlar Kurulu, 2 ncı maddede belirlenen hususların ivedi ve zorunlu olması sebebiyle, bu hususların kanun hükmünde kararnamele düzenlenebilmesi için bu Kanunda verilen yetkiyi kullanırken,

- a) Özelleştirmenin toplumun iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunması;
- b) Rekabetin tesisine ve korunmasına; ve
- c) Özelleştirme uygulamalarının yol açabileceği istihdama yönelik sorunların, oluşturulacak sosyal güvenlik sistemi içinde çözümlenmesine

çalışılması;

d) Kamu açıklarının millî ekonominin kapsamlı dengeleri üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesine katkıda bulunulması;

e) Millî güvenliğin gereklerinin göz önünde bulundurulması; ve

f) Özelleştirme akitlerinin uygulanması sırasında çıkabilecek hukukî anlaşmazlıkların yürürlükteki kanunlar hükümlerine göre Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerince yahut -uluslararası hakemlik dahil- tahkim yollarına başvurularak çözümlenmesi;

İlkelerine dayanmakla yükümlüdür.

Yetki Süresi

MADDE 4. - Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay süreyle geçerlidir. Bu süre içinde birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılabılır.

Yürürlük

MADDE 5. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
56	85	316
58	94	415
59	99	427:453,454:459
	100	501:553,554:575,581:585

I. – Gerekçeli 644 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. – Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/675